



EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 10. 2024
COM(2024) 452 final

2024/0249 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa
dátumu začatia uplatňovania**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Nariadením (EÚ) 2023/1115¹ sa stanovujú pravidlá týkajúce sa umiestňovania na trh Únie, sprístupňovania na trhu Únie a vývozu z Únie príslušných výrobkov uvedených v prílohe I k uvedenému nariadeniu, ktoré obsahujú príslušné komodity, a to hovädzí dobytok, kakao, kávu, palmu olejnu, kaučuk, sóju a drevo, boli nimi kŕmené alebo boli vyrobené s ich použitím. Jeho cieľom je najmä zabezpečiť, aby sa uvedené komodity a príslušné výrobky umiestňovali na trh Únie alebo sprístupňovali na ňom alebo aby sa vyvážali, len ak nespôsobujú odlesňovanie, ak boli vyrobené v súlade s príslušnými právnymi predpismi krajiny produkcie a ak sa na ne vzťahuje vyhlásenie o náležitej starostlivosti. Väčšina ustanovení uvedeného nariadenia sa má uplatňovať od 30. decembra 2024.

S cieľom zabezpečiť, aby nariadenie (EÚ) 2023/1115 dosiahlo svoje ciele, hospodárske subjekty a obchodníci, ktorí sprístupňujú príslušné výrobky na trhu alebo ich vyvážajú, majú uplatňovať náležitú starostlivosť, aby preukázali, že príslušné výrobky spĺňajú požiadavky uvedeného nariadenia. Hospodárske subjekty sú zodpovedné za dôkladné preskúmanie a analýzu svojich vlastných podnikateľských činností, čo si v prvom rade vyžaduje zber údajov, ktoré sú relevantné pre nariadenie (EÚ) 2023/1115, a príslušnej dokumentácie na ich podporu od každého konkrétného dodávateľa.

Komisia sa domnieva, že dátum začatia uplatňovania ustanovení nariadenia (EÚ) 2023/1115, ktorými sa stanovujú povinnosti pre hospodárske subjekty, obchodníkov a príslušné orgány uvedené v článku 38 ods. 2 uvedeného nariadenia, by sa mal odložiť o 12 mesiacov, aby boli členské štáty, vyvážajúce partnerské krajiny, hospodárske subjekty a obchodníci lepšie pripravení a aby hospodárske subjekty a obchodníci mohli v plnej miere zaviesť potrebné systémy náležitej starostlivosti pre všetky príslušné komodity a výrobky, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2023/1115. Predĺžený časový rámec takisto umožní v relevantných prípadoch ďalšiu spoluprácu s tretími krajinami, z ktorých viaceré vyjadrili obavy týkajúce sa príliš krátkeho času na implementáciu.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

V oznámení Komisie z roku 2019 o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov² sa Komisia zaviazala „[posúdiť] dodatočné regulačné a neregulačné opatrenia na strane dopytu s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky a spoločné chápanie dodávateľských reťazcov, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu, v záujme zvýšenia transparentnosti dodávateľského reťazca a minimalizácie rizika odlesňovania a degradácie lesov v súvislosti s dovozmi komodít do EÚ“. Tento záväzok bol neskôr potvrdený v Európskej zelenej dohode³, ako aj v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030⁴ a v stratégii Z farmy na stôl⁵,

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 ([Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 206](#)).

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Posilnenie opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov* [COM(2019) 352 final].

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Európska zelená dohoda* [COM(2019) 640 final].

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Prinavrátanie prírody do našich životov* [COM(2020) 380 final].

pričom v posledných dvoch uvedených sa oznamovalo, že v roku 2021 bude predstavený príslušný legislatívny návrh. Prijatie nariadenia (EÚ) 2023/1115 bolo neoddeliteľnou súčasťou celkových cieľov Európskej zelenej dohody a všetkých iniciatív, ktoré sa v rámci nej rozvíjajú, a bolo s nimi v súlade.

Týmto návrhom sa nemenia žiadne hmotnoprávne pravidlá nariadenia (EÚ) 2023/1115, jeho cieľom je len poskytnúť hospodárskym subjektom, obchodníkom a príslušným orgánom dodatočný čas potrebný na prípravu na plnenie povinností, ktoré sú v ňom stanovené. Hoci sú všetky prvky potrebné na jeho vykonávanie technicky pripravené, návrh je reakciou na obavy vyjadrené v EÚ a medzinárodnými partnermi, ktorou sa hospodárskym subjektom a obchodníkom poskytuje dodatočný čas na vykonanie potrebných úprav s cieľom minimalizovať vplyv na podniky, ktoré sú v súlade s cieľmi nariadenia.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právomoc EÚ konať v oblasti odlesňovania a degradácie lesov vyplýva z článkov Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) týkajúcich sa ochrany životného prostredia. Podľa článku 191 ods. 1 ZFEÚ sú „udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia, ochrana ľudského zdravia, rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov, podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy“ vymedzené ako ciele politiky Únie v oblasti životného prostredia. Preto by sa mal na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 191 ZFEÚ ako právny základ návrhu použiť článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Táto iniciatíva je v súlade so zásadou subsidiarity. Vzhľadom na potrebu upraviť nariadenie (EÚ) 2023/1115 odložením jeho uplatňovania nie je možné dosiahnuť ciele tejto iniciatívy na úrovni samotných členských štátov.

• Proporcionalita

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, čiže nepresahuje to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv, a najmä hladkého fungovania jednotného trhu. Rovnako ako pri teste subsidiarity nie je možné, aby členské štáty riešili dané otázky bez návrhu na zmenu dátumov začatia uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115 a súvisiacich dátumov.

• Výber nástroja

Návrhom sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1115 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, len pokiaľ ide o odklad dátumu začatia uplatňovania a súvisiacich dátumov. Preto by mal mať rovnakú formu aktu, t. j. formu nariadenia.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Komisia intenzívne komunikuje s viacerými členskými štátmi, tretími krajinami, ako aj s hospodárskymi subjektmi a obchodníkmi, ktorí tvrdia, že na prípravu na uplatňovanie

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu* [COM(2020) 381 final].

uvedeného nariadenia je potrebný dlhší čas z dôvodu výziev, ktorým čelia, medzi ktoré patrí aj vytvorenie systémov náležitej starostlivosti pre príslušné komodity a výrobky.

- **Posúdenie vplyvu**

V súvislosti s návrhom⁶ sa vykonalo posúdenie vplyvu, ktoré viedlo k prijatiu nariadenia (EÚ) 2023/1115. Týmto návrhom sa mení len dátum začatia uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115 a súvisiace dátumy.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Hlavným cieľom tohto návrhu je odložiť dátum začatia uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115 o 12 mesiacov, aby sa členské štáty, hospodárske subjekty a obchodníci mohli lepšie pripraviť a dokázali v plnej miere plniť svoje povinnosti podľa uvedeného nariadenia.

Návrhom sa nemení podstata pravidiel, iba sa odkladá dátum začatia ich uplatňovania o 12 mesiacov.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Legislatívny finančný výkaz, v ktorom sa uvádza vplyv na rozpočtové, ľudské a administratívne zdroje, bol pripojený k návrhu, ktorý viedol k prijatiu nariadenia (EÚ) 2023/1115.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Týmto návrhom sa mení dátum začatia uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115 a súvisiace dátumy. Keďže sa ním nemení podstata pravidiel, posúdenie vykonávania zostáva rovnaké ako v prípade návrhu, ktorý viedol k prijatiu nariadenia (EÚ) 2023/1115.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Tento návrh sa týka dátumu začatia uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115 a dátumov v iných prepojených ustanoveniach, najmä pokiaľ ide o splnomocnenie Komisie klasifikovať krajiny alebo ich časti, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko, zrušenie nariadenia (EÚ) č. 995/2010, prechodné ustanovenia a ustanovenia o odloženom uplatňovaní nariadenia (EÚ) 2023/1115 na mikropodniky alebo malé podniky. To znamená, že pravidlá stanovujúce hmotnoprávne povinnosti uvedené v článku 38 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2023/1115 sa budú uplatňovať od 30. decembra 2025 namiesto 30. decembra 2024. Ostatné súvisiace dátumy sa zodpovedajúcim spôsobom upravujú tak, aby sa uplatňovanie príslušných pravidiel odložilo o 12 mesiacov. S cieľom poskytnúť hospodárskym subjektom a obchodníkom informácie o priradení rizika príslušným krajinám produkcie v dostatočnom predstihu pred začatím uplatňovania ich povinností náležitej starostlivosti sa však dátum, do ktorého má Komisia klasifikovať krajiny alebo ich časti, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko, má odložiť len o šesť mesiacov.

⁶ PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE POSÚDENIE VPLYVU Minimalizovanie rizika odlesňovania a degradácie lesov v súvislosti s výrobkami umiestňovanými na trh EÚ Sprievodný dokument k návrhu NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010
[EUR-Lex - 52021SC0326 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

Dôvodom tohto návrhu je dodatočný čas, ktorý tretie krajiny, členské štáty, ako aj hospodárske subjekty a obchodníci potrebujú na to, aby sa mohli lepšie pripraviť a aby sa zabezpečil hladký začiatok týchto dôležitých právnych predpisov na boj proti odlesňovaniu.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa dátumu začatia uplatňovania

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁷,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁸,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Nariadenie (EÚ) 2023/1115⁹ bolo prijaté s cieľom znížiť mieru odlesňovania a degradácie lesov. Stanovujú sa v ňom pravidlá týkajúce sa umiestňovania na trh Únie, sprístupňovania na trhu Únie a vývozu z Únie príslušných výrobkov uvedených v prílohe I k uvedenému nariadeniu, ktoré obsahujú príslušné komodity, a to hovädzí dobytok, kakao, kávu, palmu olejnu, kaučuk, sóju a drevo, boli nimi kŕmené alebo boli vyrobené s ich použitím. Jeho cieľom je najmä zabezpečiť, aby sa uvedené komodity a príslušné výrobky umiestňovali na trh Únie alebo sprístupňovali na ňom alebo aby sa vyvážali, len ak nespôsobujú odlesňovanie, ak boli vyrobené v súlade s príslušnými právnymi predpismi krajiny produkcie a ak sa na ne vzťahuje vyhlásenie o náležitej starostlivosti. Väčšina ustanovení uvedeného nariadenia sa má uplatňovať od 30. decembra 2024.
- (2) S cieľom zabezpečiť, aby sa nariadením (EÚ) 2023/1115 dosiahli jeho ciele, hospodárske subjekty a obchodníci, ktorí sprístupňujú príslušné výrobky na trhu alebo ich vyvážajú, majú uplatňovať náležitú starostlivosť v súlade s článkom 8 uvedeného nariadenia s cieľom preukázať, že príslušné výrobky spĺňajú požiadavky uvedeného nariadenia. Hospodárske subjekty sú zodpovedné za dôkladné preskúmanie a analýzu svojich vlastných podnikateľských činností, čo si v prvom rade vyžaduje zber údajov, ktoré sú relevantné pre nariadenie (EÚ) 2023/1115, a príslušnej dokumentácie na ich podporu od každého konkrétného dodávateľa.
- (3) Komisia podnikla dôležité kroky na uľahčenie uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115, pričom spolupracovala s členskými štátmi a zainteresovanými stranami. Najmä v usmerňovacom dokumente k nariadeniu (EÚ) 2023/1115 o výrobkoch, ktoré

⁷ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁸ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 ([Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 206](#)).

neprispiievajú k odlesňovaniu, sa hospodárskym subjektom, obchodníkom, ako aj príslušným orgánom poskytujú usmernenia týkajúce sa hlavných povinností stanovených v nariadení (EÚ) 2023/1115 a okrem iného sa v ňom objasňuje výklad vymedzenia pojmu „poľnohospodárske využitie“, a to najmä v súvislosti s konverziou lesa na pôdu, ktorej účelom nie je poľnohospodárske využitie, ako to požadovali Európsky parlament a Rada.

- (4) Okrem toho sa v oznámení o strategickom rámci pre medzinárodnú spoluprácu stanovuje komplexná štruktúra spolupráce s tretími krajinami s cieľom uľahčiť vykonávanie nariadenia (EÚ) 2023/1115. Uvádzajú sa v ňom aj všeobecné zásady, ktoré má Komisia v úmysle použiť pri klasifikácii nízkorizikových a vysokorizikových krajín (alebo ich častí) v súlade s článkom 29 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2023/1115.
- (5) Vo vykonávacom nariadení z [xx 2024] o fungovaní informačného systému podľa nariadenia (EÚ) 2023/1115 sa stanovuje informačný systém a prístup k nemu pre hospodárske subjekty a obchodníkov a prípadne ich splnomocnených zástupcov, príslušné orgány a colné orgány, aby si mohli plniť príslušné povinnosti stanovené v nariadení. Hospodárske subjekty a obchodníci by tak mohli registrovať a predkladať vyhlásenia o náležitej starostlivosti ešte pred začatím uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115.
- (6) Komisia sa domnieva, že dátum začatia uplatňovania ustanovení nariadenia (EÚ) 2023/1115, ktorými sa stanovujú povinnosti pre hospodárske subjekty, obchodníkov a príslušné orgány podľa v článku 38 ods. 2 uvedeného nariadenia, by sa mal odložiť o 12 mesiacov. Je to objektívne nevyhnutné na to, aby sa tretím krajinám, členským štátom, ako aj hospodárskym subjektom a obchodníkom umožnilo v plnej miere sa pripraviť, okrem iného aj na to, aby obchodníci mohli zaviesť potrebné systémy náležitej starostlivosti pre všetky príslušné komodity a výrobky, a aby tak mohli v plnej miere plniť svoje povinnosti.
- (7) Vzhľadom na odklad dátumu začatia uplatňovania uvedeného v článku 38 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2023/1115 o 12 mesiacov by sa dátumy v iných prepojených ustanoveniach, najmä v ustanoveniach o zrušení nariadenia (EÚ) č. 995/2010, v prechodných ustanoveniach a v ustanoveniach o odklade uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/1115 na mikropodniky alebo malé podniky, mali zodpovedajúcim spôsobom upraviť.
- (8) S cieľom poskytnúť hospodárskym subjektom a obchodníkom informácie o priradení rizika príslušným krajinám produkcie v dostatočnom predstihu pred začatím uplatňovania ich povinností náležitej starostlivosti by sa však dátum, do ktorého má Komisia klasifikovať krajiny alebo ich časti, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko, mal odložiť len o šesť mesiacov.
- (9) Nariadenie (EÚ) 2023/1115 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Zmeny nariadenia (EÚ) 2023/1115

Nariadenie (EÚ) 2023/1115 sa mení takto:

1. V článku 29 ods. 2 sa tretia veta nahrádza takto:

„Zoznam krajín alebo ich častí, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko, sa uverejní prostredníctvom vykonávacích aktov, ktoré sa majú prijať v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 36 ods. 2, najneskôr do 30. júna 2025.“

2. Článok 37 sa nahrádza takto:

„Článok 37

Zrušenie

1. Nariadenie (EÚ) č. 995/2010 sa zrušuje s účinnosťou od 30. decembra 2025.

2. Nariadenie (EÚ) č. 995/2010 sa však naďalej uplatňuje do 31. decembra 2028 na drevo a výrobky z dreva, ako sú vymedzené v článku 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 995/2010, ktoré boli vyprodukované pred 29. júnom 2023 a umiestňujú sa na trh od 30. decembra 2025.

3. Odchyľne od článku 1 ods. 2 tohto nariadenia drevo a výrobky z dreva vymedzené v článku 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 995/2010, ktoré boli vyprodukované pred 29. júnom 2023 a umiestňujú sa na trh od 31. decembra 2028, musia byť v súlade s článkom 3 tohto nariadenia.“

3. V článku 38 sa odseky 2 a 3 nahrádzajú takto:

„2. S výhradou odseku 3 tohto článku sa články 3 až 13, 16 až 24, 26, 31 a 32 uplatňujú od 30. decembra 2025.

3. S výnimkou výrobkov, na ktoré sa vzťahuje príloha k nariadeniu (EÚ) č. 995/2010, sa v prípade hospodárskych subjektov, ktoré boli do 31. decembra 2020 zriadené ako mikropodniky alebo malé podniky podľa článku 3 ods. 1 alebo 2 smernice 2013/34/EÚ, články uvedené v odseku 2 tohto článku uplatňujú od 30. júna 2026.“

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka